

Odpowiedzialny konsument na co dzień

XXI wiek jest niewątpliwie erą konsumpcjonizmu, a w sklepach króluje kult opakowania. Sklepowe półki aż uginają się od kolorowych, pięknych i błyszczących opakowań. Aby zwiększyć rangę i atrakcyjność artykułów producenci, konkurując pomiędzy sobą, pakują je zwykle po kilka razy. Prostym przykładem może być krem... który pakowany jest najpierw w słoiczek lub tubkę, następnie w kolorowy, ładnie wyglądający i przyciągający wzrok kartonik, a na sam koniec w celofan.

Zakup to nie tylko nabycie produktu codziennego użytku oraz zaspokojenie swoich potrzeb, ale także – dla niektórych - deklaracja, wskaźnik statusu społecznego lub po prostu kaprys. Ludzie coraz częściej nabywają dobra materialne w sposób zupełnie nieprzemyślany, kompulsywny, nie mający zbyt wiele wspólnego z rzeczywistym zapotrzebowaniem.

Zwiększonej konsumpcji towarzyszy zwiększona produkcja towarów. Produkcją towarów, nie unikniemy powstawania produktów ubocznych - odpadów. Do produkcji odpadów przyczynia się sam proces nabywania dóbr materialnych. Wytwarzane są gigantyczne, w skali światowej, ilości opakowań jednorazowego użytku, które często trafiają na składowisko odpadów i zalegają tam tysiące lat.

Co możesz zrobić, aby ograniczyć powstawanie odpadów?

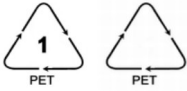
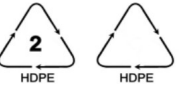
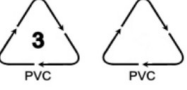
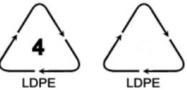
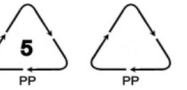

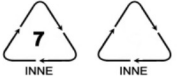
Poniżej kilka rad dla odpowiedzialnego konsumenta.

1) Idąc do sklepu pamiętaj, aby zabrać torbę wielorazowego użytku. Płócienna torba jest mocniejsza od reklamówek jednorazowych, nie zaśmieca środowiska naturalnego, a czas rozkładu w odniesieniu do toreb plastikowych jest nieporównywalnie krótszy.

2) Staraj się kupować produkty bez zbędnych opakowań, a jeżeli są już opakowane zwróć uwagę na

materiał, z którego zostało wykonane opakowanie, czy powstało ono z materiałów przyjaznych środowisku, czy jest możliwość poddania go odzyskowi, bądź też czy czas i sposób jego rozkładu nie obciążą zanadto środowiska naturalnego. W tym celu wprowadzone są specjalne kody oznaczenia różnych materiałów. Kody zawierają trzy strzałki, które tworzą trójkąt, z grotami skierowanymi zgodnie z ruchem wskazówek zegara. Wewnątrz trójkąta znajduje się liczba oznaczająca kod użytego materiału, a pod trójkątem umieszczany jest skrót literowy.

Tab.1. Rodzaje tworzyw sztucznych.

<p>1 PET</p> 	<p>PET (politereftalanu etylenu) - tworzywo wykorzystywane przede wszystkim do produkcji opakowań, głównie żywności oraz w przemyśle tekstylnym. Możemy go spotkać najczęściej w postaci butelek PET do różnego typu napojów. Jego recykling jest bardzo opłacalny, z przemielonych butelek PET otrzymuje się włókno poliestrowe bardzo wysokiej jakości, które wykorzystywane jest m.in. do produkcji odzieży polarowej, plecaków, namiotów czy butów.</p>
<p>Polietylen dużej gęstości</p> <p>2 HDPE</p> 	<p>PE (polietylen) - jedno z najpospolitszych tworzyw, głównie wykorzystywane do produkcji reklamówek, cienkich folii do pakowania żywności, rur, pojemników.</p>
<p>Polietylen małej gęstości</p> <p>3 PVC</p> <p>4 LDPE</p> 	<p>PCW (PVC) - polichlorek winylu - tani i powszechny materiał stosowany przede wszystkim w budownictwie. Produkuje się z niego wykładziny, rury, profile okienne, opakowania, zabawki, ale także woreczki na krew, rurki do kroplówek, rękawice chirurgiczne, karty identyfikacyjne, spody do obuwia, odzież ochronną i przeciwdeszczową.</p>
<p>5 PP</p> 	<p>PP (polipropylen) - lekki polimer wysoce odporny na korozję, działanie kwasów, zasad i soli. Stosowany w przemyśle chemicznym i farmaceutycznym jako materiał na naczynia, przewody, sprzęt medyczny i laboratoryjny. Wykonuje się z niego również izolacje kabli, części samochodowe, opakowania do żywności, artykuły gospodarstwa domowego i zabawki.</p>
<p>6 PS</p> 	<p>PS (polistyren) - tworzywo produkowane przede wszystkim w postaci spienionej, dzięki temu cechuje się doskonałymi właściwościami termo-izolacyjnymi. Stosowane pod postacią styropianu w budownictwie, w przemyśle spożywczym do wyrobu tacek i kubków jednorazowych, w opakowaniach w postaci wypełnienia lub kształtek ochronnych.</p>
<p>7 INNE</p> 	<p>Inne - produkty wykonane z innych tworzyw również podlegających recyklingowi.</p>

3) Dokonuj przemyślanych zakupów. Często mimowolnie ulegamy różnego rodzaju zabiegom marketingowym. Skutkiem tego jest nabywanie rzeczy niepotrzebnych czy wręcz zbędnych. Po powrocie do domu, okazuje się, feralny zakup prędej, czy później i tak ląduje w koszu na śmieci. Podobnie rzecz ma się z towarami wyprodukowanymi „tanim kosztem”, które dla konsumenta mają tę zaletę, że ich cena generalnie nie jest zbyt wysoka w zestawieniu z innymi w danym segmencie rynku. Prawda jest jednak taka, że często jest to oszczędność pozorna, okupiona niską jakością towaru, jego krótką przydatnością i brakiem możliwości naprawy w przypadku wystąpienia awarii, bo jest ona nieopłacalna ekonomicznie. W efekcie zmuszeni jesteśmy nabywać kolejny produkt, podczas gdy ten chwilę wcześniej przez nas zakupiony, ląduje na wysypisku. Przykładem takich towarów są m.in. sprzęty elektryczne i elektroniczne, które „taniej” jest wyrzucić niż naprawiać. Podobnie jest z tanimi ubraniami, czy obuwiem produkowanym w krajach Azji Wschodniej. Ich jakość pozostawia wiele do życzenia, gdzie często już po pierwszym kontakcie z wodą (czy to podczas prania odzieży w pralce, czy na deszczu) okazuje się, że zakupiony przez nas towar nie spełnia żadnych z naszych oczekiwań i po pierwszym użyciu do niczego się już nie nadaje.

4) Kupuj odpowiedzialnie. Niezwykle istotną rolę w procesie odpowiedzialnej konsumpcji odgrywa nabywanie dóbr, których eksploatacja nie będzie powodowała szkód w środowisku naturalnym. Mowa tu na przykład o samochodach spalających małe ilości paliwa, stosowaniu akumulatorów, które po rozładowaniu można ponownie naładować, czy też energooszczędnym sprzęcie gospodarstwa domowego. Ponadto pamiętajmy, że produkty przez nas kupowane wcale nie muszą być fabrycznie nowe. Warto przyjrzeć się bliżej „rynkowi wtórnemu”, na którym z powodzeniem działają różnego rodzaju komisje, second-hand, czy giełdy. Tu często można nabyć towary wyśmienitej jakości, w bardzo dobrym stanie, które posłużą nam jeszcze przez wiele lat. Warto pamiętać również o tym rynku w momencie, gdy jakieś przedmioty nie są już nam potrzebne np. za małe ubrania, stare książki, podręczniki i inne i wymienić je na bardziej przydatne.. Takie działanie zapobiega marnotrawstwu i ma wymierny, pozytywny wpływ na ograniczenie masy generowanych odpadów. Kupując zeszyty, papier toaletowy czy papier do pakowania zwróć uwagę na to czy były wyprodukowane z makulatury. Pamiętaj by kupować napoje w szklanych bądź zwrotnych butelkach.

5) Sprawdzaj datę ważności tego, co kupujesz. I pamiętaj, aby zużyte kartony po mleku czy soku, puszki lub butelki zgniatać przed wyrzuceniem. Zaoszczędzi to sporo miejsca w Twoim koszu i na wysypisku.

6) Jesteś tym co jesz... Nie możemy pominąć milczeniem aspektu produkcji żywności. Wiadomo, jeść musimy – od nas jednak, od naszej świadomości zależy, czy żywność przez nas nabywana jest żywnością wyprodukowaną w sposób odpowiedzialny i nie stwarzający zagrożenia dla środowiska. Jajka od kur z chowu klatkowego, owoce i warzywa przyskane różnego rodzaju środkami ochronnymi kilka, a czasem nawet kilkanaście razy w ciągu sezonu wegetacyjnego, produkty żywnościowe zawierające GMO, mięso pozyskiwane z przemysłowych hodowli zwierząt, gdzie warunki ich życia często urągają wszelkiemu humanitaryzmowi – to my, jako konsumenci przyczynić się możemy do ograniczania takiej i podobnej produkcji żywności.

Odpowiedzialna konsumpcja oznacza świadome, mądre i przemyślane podejście do nabywania dóbr dostępnych na rynku. Konieczne jest, aby zdać sobie sprawę, że każdy z nas, dzięki dokonywaniu właściwych wyborów każdego dnia, podczas codziennych zakupów, ma wpływ na kształtowanie specyfiki rynku. Wybierając produkty, które wytworzone zostały z troską o środowisko naturalne, co nie kłóci się przecież z dbałością o człowieka/klienta i jego potrzeby, mamy możliwość zadbania o ochronę zarówno powierzchni ziemi, jak i wód oraz powietrza atmosferycznego. Rzeczą niezwykle istotną jest, aby zdać sobie sprawę z faktu, że zmiana naszych nawyków konsumenckich pociągnie za sobą odpowiedź rynku, w postaci większej podaży produktów przyjaznych środowisku. Tym samym zyskamy podwójnie: nie poniesiemy kosztów degradacji środowiska naturalnego i zapewnimy sobie i przyszłym pokoleniom komfort życia w czystszy i lepszym świecie.

Autor: Szpada

Artykuł powstał w ramach projektu „Młodzi Eko-wojownicy segregują odpady na Śląsku”, dofinansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Projekt realizowany jest w województwie śląskim w pięciu miastach: Katowicach, Zabrze, Gliwicach, Bytomiu i Tarnowskich Górach. Ma na celu zwrócić uwagę dzieci, młodzieży i ludzi dorosłych na potrzebę ograniczania produkowanych przez nas odpadów, ich segregacji i odzysku surowców wtórnych. Więcej informacji na stronie www.pkegliwice.pl.

